

M.A. (PART-I)

SOCIOLOGY

THEORETICAL PERSPECTIVE IN SOCIOLOGY

(PAPER - I) (JAN-19)

Q.P. Code : 28832

[Time: 3 Hours]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. Attempt any two questions from each section. (total four questions)
 2. Do not use separate answer books for each section.
 3. All questions carry equal marks.

Section I

1. Give an overview of theoretical development of Sociology.
2. Discuss Karl Marx Theory of Class Conflict.
3. Elucidate Durkheim's work on Suicide.
4. Discuss Weber's model of Bureaucracy.

Section - II

5. Write an essay on Ethnomethodology.
6. Examine Gidden's view on Structure and Agency.
7. Evaluate Erving Goffman's understanding of self and society.
8. Write short notes on **any two** of the following.
 - a) Phenomenology
 - b) Alienation
 - c) Critical theory
 - d) Elementary forms of religious life

Turn Over

२

(मराठी रुपांतर)

(वेळ: ३ तास)

(एकूण गुण : १००)

- सूचना:**
- १) दोन्ही विभागातील कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (एकूण चार प्रश्न सोडवा)
 - २) प्रत्येक विभागासाठी वेगळी उत्तपत्रिका वापरू नये.
 - २) प्रत्येक प्रश्नाला समान गुण आहेत.

विभाग - १

१. समाजशास्त्राच्या सैध्दांतिक विकासाचा आढावा घ्या.
२. कार्ल मार्क्स यांच्या वर्ग संघर्षाच्या सिध्दांतची चर्चा करा.
३. आत्महत्या यावरील एमील डेरखाईमच्या कार्याचे परीक्षण करा.
४. वेबरच्या नोकरशाही प्रारुपाची चर्चा करा.

विभाग - २

५. लोकन्चये पध्दती दृष्टीकोनावर निबंध लिहा.
६. गिडन्सच्या "संरचना आणि प्रतिनिधीत्व" यावरील विचारांचे परीक्षण करा.
७. इरबिंग गॉफमेन यांचे स्व आणि समाजाबातचे आकलनचे मूल्यमापन करा.
८. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर थोडक्यात टिपा लिहा.
 - अ) प्रघटनाशास्त्र
 - ब) अलगीकरण
 - क) टिकात्मक सिध्दांत
 - ड) धर्माची प्रारंभीक रूपे

M.A. (PART-I)

SOCIOLOGY

THEORETICAL ANTHROPOLOGY

(PAPER – II) (JAN-19)

QP Code : 28861

[3 Hours]

[Total Marks : 100]

- N.B :**
1. Attempt any **two** questions from **each** section. In total attempt **four** questions.
 2. Answer **both** the sections in the **same** answerbook. Do not use **separate** answerbook for **each** section.
 3. **All** questions carry **equal** marks.

Section I

1. Explain Anthropology as a discipline. Discuss its relationship with other disciplines. **25**
2. What are the distinctive features of human beings and describe how they differ from animals. **25**
3. Explain the use of comparative method in anthropological studies. **25**
4. Write an essay on the relationship between culture and environment. **25**

Section II

5. Explain the contributions made by Radcliffe Brown to structural functionalism in anthropology. **25**
6. Discuss in detail the distinctive features of post-modern anthropology. **25**
7. Describe ecological anthropology with examples. **25**
8. Write short notes on **any two** :— **25**
 - (a) Evolutionism
 - (b) Interpretative approach
 - (c) Diffusionism
 - (d) Ethnocentrism.

[TURN OVER

(मराठी रूपांतर)

[३ तास]

[एकूण गुण : १००]

- सूचना :** (१) प्रत्येक विभागातील कोणते ही दोन प्रश्न सोडवा. एकूण चार प्रश्न सोडवा.
 (२) दोन्ही विभागाच्या प्रश्न एकच उत्तरपत्रिकेत सोडवा. प्रत्येक विभागासाठी स्वतंत्र उत्तरपत्रिका वापरू नका.
 (३) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

विभाग - १

१. एक विद्याशाखा म्हणून मानववंशशास्त्राचे याचे स्पष्टीकरण द्या. या शाखेचा इतर विद्याशाखांशी असलेला सहसंबंध याविषयी चर्चा करा. २५
२. मानवी स्वभावाची / मानवी प्रवृत्तीची खास वैशिष्ट्ये कोणती आहेत ? ती मानवेत्तर प्राण्यांपेक्षा कशी वेगळी आहेत याचे वर्णन करा. २५
३. मानववंशशास्त्रात वापरली जाणारी तुलनात्मक अध्ययन पद्धती स्पष्ट करा. २५
४. संस्कृती आणि पर्यावरण यांच्यातील सहसंबंध यावर निबंध लिहा. २५

विभाग - २

५. मानववंशशास्त्रामध्ये रॅडक्लिफ ब्राऊन यांनी संरचनात्मक कार्यवादाबाबत दिलेले योगदान स्पष्ट करा. २५
६. आधुनिकेतर मानववंशशास्त्राची वैविध्यपूर्ण वैशिष्ट्ये यावर सविस्तर चर्चा करा. २५
७. योग्य उदाहरणांच्या आधारे पर्यावरणीय मानववंशशास्त्राचे वर्णन करा. २५
८. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर थोडक्यात टिप लिहा : २५
- (अ) उत्क्रांतीवाद
 (ब) आंतरक्रियात्मक दृष्टीकोण
 (क) प्रसारणवाद
 (ड) स्वसमूह श्रेष्ठतावाद.

M.A. (PART-I)

SOCIOLOGY

SOCIOLOGY OF DEVELOPMENT

(PAPER – III) (JAN-19)

Q.P. Code :28877

[Time: 3 Hours]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
- 1. Attempt two questions from each section (Total Four question).**
 - 2. Tie the answer book of both sections together. Do not use separate answer book for each sections.**
 - 3. All questions carry equal marks.**

SECTION I

- Q.1** Explain Adam Smith's idea of development. **25**
- Q.2** Discuss the relationship between development and environment. **25**
- Q.3** Discuss critically the feminist view points on women development. **25**
- Q.4** Critically evaluate Mahatma Gandhiji's views on model of development. **25**

SECTION II

- Q.5** Explain the impact of Globalization on third world country. **25**
- Q.6** Discuss challenges of development of Tribes in India. **25**
- Q.7** Discuss the Impact of development on Caste and Gender. **25**
- Q.8** Write short notes **any two** of the following. **25**
- Dr.B.R.Ambedkar's concept of development.
 - Role of N.G.O.'s in development.
 - Concept of sustainable development.
 - Idea of Progress.

Q.P. Code :28877

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना: १. प्रत्येक विभागातून कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (एकूण चार प्रश्न सोडवा).
२. दोन्ही विभागाची उत्तरे एकाच उत्तरपत्रिकेत लिहा.
३. सर्व प्रश्नांन समान गुण आहेत.

विभाग १

- प्र.१ अँडम स्मिथ यांची विकास ही संकल्पना स्पष्ट करा. २५
- प्र.२ विकास आणि पर्यावरण यांच्यातील संबंधांची चर्चा करा. २५
- प्र.३ लिंगभाव व विकास यावर स्त्रीवाद्यांची विभिन्न भूमिकांचे टिकात्मक परीक्षण करा. २५
- प्र.४ विकासाच्या महात्मा गांधी पुरस्कृत प्ररुपाचे (आराखडयाचे) टिकात्मक मूल्यमापन करा. २५

विभाग २

- प्र.५ जागतिककिरणाचा विकसनशील राष्ट्रांवरील प्रभाव स्पष्ट करा. २५
- प्र.६ भारतातील आदिवासी समाजाच्या विकासासाठीच्या आव्हाणांची चर्चा करा. २५
- प्र.७ विकासाचा जात, आणि लिंग भावावरील परिणामाची चर्चा करा. २५
- प्र.८ खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा. २५

- अ) डॉ.बी.आर.आंबेडकर यांची विकासाची संकल्पना.
ब) स्वयंसेवी संस्थांची विकासातील भूमिका.
क) शाश्वत (चिरंतन) विकासाची संकल्पना.
ड) प्रगतीचे विचार (कल्पना).

Q.P. Code : 21547

M.A. (PART-I)

SOCIOLOGY

PERSPECTIVES OF INDIAN SOCIETY

(PAPER – IV) (JAN-19)

(2 1/5 Hours)

(Max. Marks 75)]

(3 Hours)

(Max. Marks 100)]

1. External students should attempt ANY FOUR questions
2. Internal students should attempt ANY THREE questions from Question No. 1 to 6. They are not supposed to attempt question numbers 7 and 8.
3. All questions carry equal marks.

1. How can we understand the diversity of India as a nation sociologically? What are the movements of synthesis within India? [25]
2. Critically analyse the Marxist approach to Indian society by A.R. Desai. [25]
3. Theorize on the role of the State in India. [25]
4. Explore the different meanings of the word dalit in the context of the dalit bahujan approach to Indian history, society and culture. [25]
5. Give an analysis of the diversity that exists within the tribal community in India. [25]
6. Write short notes on ANY TWO of the following: [25]
 - a) Agrarian Reforms
 - b) The New Economic Policy
 - c) Five year plans
 - d) Politics and religion
7. Changing forms of family in India [25]
8. Nomadic and de-notified tribes [25]

मराठी रूपांतर

नियमित विद्यार्थीयांसाठी (२ तास १५ मिनिटे)

एकूण गुण: ७५

दूर व मुक्त अध्ययन विद्यार्थीयांसाठी (३ तास)

एकूण गुण: १००

सूचना:

१. दूर व मुक्त अध्ययन विद्यार्थींनी कोणतेही चार प्रश्न सोडवावे

२. नियमित विद्यार्थींनी प्रश्न क्रमांक १ ते ६ पैकी कोणतेही ३ प्रश्न सोडवावेत.

प्रश्न क्रमांक ७ आणि ८ सोडवू नये.

३. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. समाज शास्त्रीय दृष्ट्या भारताची विविधता एक राष्ट्र म्हणून आपण कसे समजून घेता? भारतातील समन्वयाच्या चळवळी कोणत्या आहेत? [२५]

२. ए. आर. देसाई प्रणीत भारतीय समाजाचा मार्क्स वादी दृष्टिकोनाचे चिकित्सक विश्लेषण करा. [२५]

३. भरतील राज्याच्या भूमिकेवरील सिद्धान्तिकरणाचा मागोवा घ्या. [२५]

४. भारतीय इतिहास, समाज आणि संस्कृती संबंधीच्या दलित बहुजन दृष्टीकोनाच्या संदर्भात 'दलित' शब्दांचे विभिन्न अर्थ स्पष्ट करा. [२५]

५. भारतातील आदिवासी समुदायामध्ये अस्तित्वात असलेल्या विविधतेचे विश्लेषण करा. [२५]

६. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टीप लिहा. [२५]

अ) कृषक सुधारक

ब) नवीन आर्थिक धोरण

क) पंचवार्षिक योजना

ड) राजकारण आणि धर्म

७. भारतातील कुटुंबाचे बदलते स्वरूप स्पष्ट करा. [२५]

८. भटक्या आणि विमुक्त जमाती यावर निबंध लिहा. [२५]
